

ŠEDIVÁČKŮV LONG v Orlických horách

13.1.2016, DEŠTNÉ V O.H. – Orlické hory budou opět patřit musherům. Ve dnech 26. a 30. 1. 2016 proběhne jubilejní již 20. ročník jednoho z nejtěžších závodů psích spřežení v Evropě - Šediváčekův long. Do Deštného se na start závodu sjede tradičně kolem 700 tažných psů a více než 100 musherů z ČR, Německa, Rakouska, Chorvatska, Maďarska a Polska, které čeká tradiční 240 km dlouhá etapová trať nevyzpytatelnou a krásnou přírodou Orlických hor. Lídrem závodu mezi českými účastníky je Roman Novotný z Příbramska, který ještě žádný ročník nevynechal a letos jej pojede tedy po dvacáté. Z úspěšných českých závodníků jmenujme dále Romana Habásko z Karlových Varů.

Během rekordní souvislé řady 19-ti ročníků závod vyrostl do podoby, která spolehlivě odolává krizovým jevům i nepřízní počasí. Závodníci jsou na tratích sledováni zvláštní metodou, která dává organizátorům i návštěvníkům přehled o průběhu závodu. Všichni zájemci mohou závod sledovat na jeho webových stránkách. Prestiž a oblibu závodu dokazuje i vysoká mezinárodní účast – na Šediváčekův long opakovaně jezdí desítky závodníků ze dvanácti států.

Tento čtyřetapový závod psích spřežení na **240 km po hřebenech Orlických hor** s jedním povinným přenocováním na sněhu je Mistrovstvím ČR v LONGu (dlouhá trať). Jde o **jeden z nejtěžších závodů psích spřežení v Evropě a nejdelší závod v České republice**. Je extrémní i převýšením – spřežení nastoupají během závodu více než 7000 metrů. Šediváčekův long byl před deseti lety Mistrovstvím Evropy v LONGu i v MIDu a už dvanáct let patří do série čtyř extrémních závodů psích spřežení o titul IRON SLED DOG MAN. Další dva závody této série se konají v Rakousku a na Slovensku.

Tradičně se začíná a končí v osadě Jedlová **v obci Deštná v Orlických horách**, ve spolupráci s níž se závod pořádá. Šediváčekův LONG nabízí **ojedinelý zážitek závodníkům a jejich psům i divákům**, organizátorům i sponzorům. Tento závod láká do tohoto krásného kraje mnoho návštěvníků, kteří mají chuť okusit **kouzla polárních světů, světa lidí vzdorujících mrazivému počasí a jejich věrných pomocníků psů**. Je především oslavou lidského a psího souznění, kamarádství a v neposlední řadě nádherné ač drsné přírody zasněžených Orlických hor. Přijďte nasát atmosféru mrazivého Severu a dávného přátelství člověka a psa, nad kterou bdí ve věčných psích lovištích samotný Šediváček!

1 Tradice psích spřežení

Již odpradávná lidé v krajích, kde je zima delší dobu než ostatní roční období, používali k dopravě osob i nákladů saně tažené spřežením psů. Do svých spřežení používali jakékoli psy, nezáleželo na plemeni ani kráse psů, jediným měřítkem bylo, jak pes poctivě pracuje a jak snáší nepřízeň počasí. Někdy v té době vznikaly první sázky – cí pes utáhne nejtěžší náklad, nebo cí spřežení je nejrychlejší. Do povědomí veřejnosti se dostalo toto sportovní odvětví při záchraně dětí ohrožených záškrtkem při epidemii ve městě Nome na Aljašce v lednu 1925. Tehdy za tvrdých severských podmínek dovezli musheré a jejich psi očkovací sérum a dokázali pomoci a potvrdili soudružnost člověka a čtyřnohého přítele.

Tak jako k nám pronikají i jiná sportovní odvětví, pokoušeli se i v České republice začátkem osmdesátých let první nadšenci zapřahat své psy do prvních prototypů saní. Ne všechny pokusy skončily úspěchem, ale fandů inspirovaných romantikou severu přibývalo. Ze zahraničí se dařilo dovést první psy skutečně severských plemen - Aljašské malamuty, Sibiřské husky a s těmito psy pak začali musheré, jak se říká jezdcům se psím spřežením, závodit. Tak i u nás vznikl, jak dnes říkáme, sport psích spřežení.

Jak se řídí psí spřežení

Smečku saňových psů, zapřaženou do spřežení, lze řídit pouze hlasem. Žádné další pomůcky se nepoužívají a jsou zakázány. Tažného psa totiž nelze k práci donutit; nechce-li z nějakých důvodů běžet, tak prostě netáhne. Stává se to ovšem vzácně, severská plemena (a nejen ona) mají touhu běžet vrozenou a ve spřežení pracují velmi ráda. Každý pes ve spřežení má svůj úkol a své místo. Nejsilnější psi jsou zapřaháni hned před saně, zcela vpředu je pak pes (nebo fena) s největšími zkušenostmi a inteligencí. Je to leader, vůdčí pes, nejdůležitější člen spřežení. Právě s ním musher komunikuje a s jeho pomocí spřežení řídí. Dobrý vůdčí pes je velmi ceněn a milován, neboť on to je, na kom závisí průběh cesty a v divočině leckdy i život mushera. O schopnostech těchto psů a o jejich intuici rozpoznat nástrahy stezky se vyprávějí celé legendy. Dnes je situace jiná, časově řízené chovy severských psů určených k tahu a longoví musheré mají více zkušeností na to, aby si vybrali do svých spřežení takové tahouny, se kterými nejsou žádné problémy.

TIP: Vyzkoušejte **romantiku a zážitek při jízdě zasněženou krajinou Orlických hor**, staňte se na chvíli hrdinou z knihy Jacka Londona. Využít můžete nabídky [ALASKAN-HUSKY - Tým saňových psů ORLICE](#). Plemeno Alaskan husky vyniká enormní odolností a chutí pracovat.

2 Historie závodu

Tento výjimečný závod vděčí za svůj vznik šumavskému musherovi Pavlu Kučerovi z Volar, kterému se podařilo nejen objevit v České republice jedno z mála míst, kde lze něco podobného ještě pořádat, ale hlavně stmelit dohromady tým nadšenců, kteří jsou schopni tak velký a náročný podnik zorganizovat.

První psí spřežení, tehdy ještě složené z německých ovčáků, se objevila na sněhových pláních již v polovině 80.let, ale první závod se jel až v březnu 1985 v Krkonoších. Od té doby byla odstartována celá řada, ale část jich byla postupně zrušena především z důvodu ochrany přírody a krajiny. Tak skončili i některé závody na Šumavě, které organizoval právě Pavel Kučera. „Začal jsem hledat nové místo. V březnu roku 1996 jsme vyrazili s několika našimi přáteli do Orlických hor, abychom si ještě před koncem sezóny se svými psy trochu zajezdili. Na Šumavě bylo už málo sněhu a tak jsme se vydali na opačný konec na chalupu k příbuzným do Orlických hor, kde ještě vládla paní zima. Celý týden jsme se svými spřeženími křížovali Orlické hory a báječně jsme si to tam užili. Tehdy se prvně zrodila myšlenka uspořádat závody právě tady...“, vzpomíná na přípravy dnes již proslulého závodu Pavel Kučera, hlavní organizátor a tvář Šediváčkova longu.

Orlické hory tak svými sněhovými podmínkami, nadmořskou výškou, profilem trati i vstřícným postojem zdejších obyvatel i úřadů splnily všechny podmínky pro uspořádání závodu psích spřežení na dlouhé vzdálenosti. Cesta k uspořádání 1.ročníku (nultého ročníku, který byl pak s úspěchem přejmenován na ročník „první“), nebyla zdaleka tak jednoduchá. Pavlu Kučerovi a jeho ženě Andreje, kteří pro Šediváčkův LONG žijí a dýchají, se však pro myšlenku podařilo nadchnout ty správné lidi. Mezi ně patřila také bývalá starostka Deštného v Orl.horách, dnes senátorka Václava Domšová, která závod již od jeho prvních ročníků všemi silami podporuje a kterou můžete každoročně vidět při slavnostním vyhlášení vítězů i družných hovorech s mushery. **Prvního ročníku v únoru roku 1997 se účastnilo „pouhých“ 17 psích spřežení.**

Šedivák – výjimečný pes, který dal závodu jméno

Když se v lednu 1997 sjížděli musheré do Orlických hor poprvé, závod ještě neměl jméno a nikdo netušil, za jak tragických okolností ho za pár hodin získá. Den před závodem šel brzy po ránu venčit Pavel Kučera své psy. Když je vytahoval z přívěsu, tři se mu vysmekli z rukou. Dva z nich, sourozenci sibiřští husky Hetyna a Šedivák, zmizeli ve tmě a namířili si to do vzdálené vesnice. Severští psi jsou volnomyšlenkáři, a tak i když se většinou dřív či později vrátí, dovedou si náhle nabyté svobody pěkně užít. Dodnes není jasné, co se tam tehdy událo. Pavel od rána zoufale hledal své psy, ale setkal se už jen vystrašenou Hetynou, Šediváčka už nikdy nikdo nenašel. Postupně vyšlo najevo, že ho uprostřed vesnice, daleko od všech kurníků, vztekle zastřelil jeden občan. Tělo odklidil, a protože svědci mlčeli, nebylo možné nic dokázat. Pro mushera to byla těžká rána, která nikdy nepřestane krváčet. Nejen proto, že Šedivák byl jeho **vůdčí pes, nejcennější pes spřežení**, ale pro každého longového mushera jsou jeho psi jako vlastní děti. Ztráta byla o to větší, že Šediváček byl **výjimečně tolerantní pes milující lidi** a byl proto používán na Šumavě **ke canisterapii** u mentálně postižených dětí. Ty na něj nemohly zapomenout a ptaly se po něm ještě několik let. Navzdory tomu byl závod odstartován, ale na památku této smutné události byl závod pojmenován jednou pro vždy „Šediváčkův Long“. „Šediváček je tu ale stále, a to nejenom v názvu závodu. Častokrát si myslím, že tam navrchu nad námi i celým závodem drží ochrannou ruku, teda vlastně packu, sám Šediváček. Byl to výjimečný pes...“, vzpomíná na smutnou událost Pavel Kučera.

Musheré o tom nemluví, ale někdy se zdá, jako by věřili tomu, že Šedivák bdí z věčných lovišť nad jejich závodem a že ve skučení mrazivého větru na hřebenech občas zaslechnou jeho volání, které svírá jejich duši... (Koktejl, 2002 – Dobrodružství jménem Šediváčkův long).

3 Již 20.ročník Šediváčkova LONGU je tu a Orlické hory budou na chvíli patřit musherům!

Závod je **4-etapový s jedním povinným bivakem**, který už tradičně nalézá své místo na louce za starým statkem u obce Souvlav. Tento závod je pořádán již **tradičně v posledním lednovém týdnu**, typickým svým mrazivým počasím a dostatkem sněhu. V průběhu času byly vytvořeny dvě tratě s délkou symbolických 222 km a pro extrémisty 333 km po hřebenech Orlických hor. Svou délkou a náročností byl předurčen především velkým spřežením. Přesto i zde se můžete setkat s „individualisty“ provozujícími disciplínu skijöringu a pulku. Horkou novinkou posledních let je pak exhibiční účast jezdců na speciálních „snow“ kolech (bikers).

Závod probíhá v katastru obcí Deštné v Orlických horách a Orlické Záhoří spadající pod Královéhradecký kraj, se kterými pořadatelé závodu udržují aktivní kontakt, a vyžaduje velké úsilí všech organizátorů, dobrovolníků a neobejde se ani bez podpory sponzorů i místních samosprávných orgánů obcí i kraje.

Pro svou obtížnost i organizační propracovanost je zařazen do seriálu extrémních závodů Iron Sled Dog Man, jehož další 3 díly se jezdí v Alpách. Závodu se pravidelně účastní longoví jezdci z 10 – 12 zemí v počtu, který se pohybuje kolem magického čísla 100.

Již při svém 2.ročníku v roce 1998 se jel závod poprvé také jako **Mistrovství ČR v LONGU**. V roce 2004 byl Šediváčkův long poctěn nominací a následně i konáním **mistrovství Evropy FIS TC**. „Málokdo už pamatuje, že vlastně už první ročník byl mezinárodní. Mezi 17 průkopníky jela se svým spřežením i Jelena Panjuchina z Ruska a Andy Kolberg z Rakouska“, podotýká Pavel Kučera. V roce 2006 se zúčastnilo 64 nejlepších závodníků z Německa, Rakouska, Holandska, Belgie, Francie, Maďarska, Slovenska a Česka, a kolem 400 psů severských plemen- sibiřských husek, aljašských malamutů, grónských psů, samojedů, aljašských husky i evropských saňových psů.

Slavnostní zahájení: ÚT 26.1.2016 v 17:00 v Deštném v Orlických horách, pod sjezdovkami Skicentra Deštné, již od 15.30 zábavný program

Oficiální start závodu: ST 27.1.2016 v 10 hodin – start před chatou Penzionu Kristýna, osada Jedlová - Deštné v Orl.horách

Oficiální vyhlášení výsledků: SO 30.1.2016 v 15 hodin, před chatou Penzionu Kristýna, osada Jedlová - Deštné v Orl.horách

ZÁŽITEK I PRO VEŘEJNOST – Tipy na místa s krásnými pohledy na psí spřežení:

- **Deštné v Orlických horách – chata Penzionu Kristýna**, osada Jedlová (hlavní dění – zázemí závodu, starty a dojezdy většiny etap, stake-outy, oficiální zahájení závodu a vyhlášení vítězů)
- **Hřeben Orlických hor - Masarykova chata** (1.den závodu – průjezd cca 0,45 – 1 hod. od startu), a další stání kolem trasy například mezi Šerlichem a Pěticestím
- **Chata Bedřichovka v Orlickém Záhoří** (2.den závodu - 4hodinová pauza, v 19 hod. start na noční dojezd k Penzionu Kristýna; 3.den závodu – povinný bivak, zajímavá atmosféra, je možné vidět psy odpočívat ve sněhu, stanovat mushery, 4.den závodu – start z bivaku kolem 7 hod.)
- **Další dobře dostupná místa na trase závodu – Luisino údolí**

K dispozici všem jsou webové stránky závodu www.sedivackuv-long.cz, které jsou průběžně aktualizovány, včetně monitoringu aktuální pozice závodníků na trati. **Doporučené tipy na ubytování, dobré jídlo, lyžování a další atraktivy v Deštném a jeho okolí najdete na www.mojeorlickehory.cz nebo www.kdyziemizima.cz.**

UPOZORNĚNÍ: Své psy prosím nechte doma. Závodní psi jsou smečkami, před startem i při závodu vždy vládne určitý adrenalin. Vyhlášena uzavřená veterinární oblast (každý zúčastněný pes musí mít svůj očkovací průkaz)

ÚT 26.1. – od 15.30 zábavný program pro děti, **od 17 h oficiální zahájení**, Skicentrum Deštné v Orl.h. – účast závodníků se psy

ST 27.1. - PRVNÍ DEN ZÁVODU = den oficiálního startu: start u Penzionu Kristýna, osada Jedlová – Deštné v Orl.h., v 10hod., okruh 1.etapy závodu na 65 km, trasa kolem Masarykovy chaty s návratem zpět na chatu Kristýna

ČT 28.1. - DRUHÝ DEN ZÁVODU: start u Penzionu Kristýna od 10-12hod., celkem 90 km - okruh 2.etapy na 55 km směr Orlické Záhoří – Chata Bedřichovka, kde je povinná 4hodinová pauza a v 19 hod. se vyráží z Bedřichovky na trať 35 km s nočními dojezdy kolem 21 hodiny na chatu Kristýnu

PÁ 29.1. - TŘETÍ DEN ZÁVODU: start u Penzionu Kristýna od 12 hod. na trať 55 km směr Orlické Záhoří, kde je stanoviště pro **povinný bivak** u chaty Bedřichovka v Orlickém Záhoří

SO 30.1. – ČTVRTÝ DEN ZÁVODU: ráno v 7hod. se vyráží z bivaku v Orlickém Záhoří, dojezdy do 10 hod. k chatě Kristýna, osada Jedlová – Deštné v Orl.h., první závodníci přijíždí již kolem 9 hod., odpoledne v **15hod.** je oficiální vyhlášení výsledků a vítězů závodu

Sprint, mid, nebo long?

Existují tři typy závodů psích spřežení podle délky - sprint, mid a long. Jsou velmi odlišné a účastní se jich nejen rozdílní lidé, ale i rozdílní psi.

Sprinty se pořádají na krátkých tratích do deseti kilometrů s lehkými saněmi a lehkonožnými psy, převážně alaskany nebo s tzv. evropskými saňovými psy (kříženci ohaře, pointera a chrtá). Během několika málo minut, za které proletí spřežení od startu do cíle, není čas na rozmluvy se psy nebo na romantické pohledy do zimní přírody; **nejdůležitější je rychlost.**

Naproti tomu **longové závody** jsou etapové, několikadenní, dlouhé stovky kilometrů. Jede se více či méně divočinou s naloženými saněmi, které táhnou zpravidla severská plemena psů - malamuti, sibiřští husky, samojedi a grónští psi. I zde se závodí, ale více tu **jde o vytrvalost** a o to „být na stezce se svými psy“. Najdete tu také daleko více romantiků než mezi sprintery.

Midové závody na středně dlouhých tratích jsou někde uprostřed mezi sprinty a longy.

4 TOP závodu

Ze soutěže regionálního charakteru v průběhu let vyrostl podnik **celoevropského formátu – prestižní závod mezinárodní úrovně**. Když popisujeme tento závod, můžeme používat přívlastky jako nejdelší, nejtěžší, nejnáměšší a jeho věhlas mezi evropskými mushery stále roste.

- ✱ **NEJtěžší** - Přesto, že účastníci jsou vesměs zkušení a vytrvalí, dokončí závod jen asi polovina ze startujících. Za svůj průbírský kámen si ho zvolili i extrémní bikeři, přičemž se nejlepším z nich podařilo závod dokončit na třetí pokus až letos. Nejnáročnějším úsekem je místo označované jako **Černý kříž**, a to sjezd tzv. **Toboganem**, před kterým každého mushera vždy trochu mrazí v zádech. Jedná se o několik set metrů dlouhý a místy sotva 2m široký úvoz, jakési koryto, které se klikatí v prudkém svahu lesem. I když se závod pořádá v nepříliš vysokých Orlických horách v podmínkách mírné zimy střední Evropy, je považován za závod náročný pro psy i mistry. Je to trať s prudkými sjezdy a následným stoupáním, kdy **celkové převýšení je značné**, je to velmi rozmanitý terén od hustého lesa, kde stezka kličkuje mezi padlými stromy, až po volné pláně, kde se do spřežení opírá ledový vítr. Je to délka etap, 40 – 60 km, z čehož 2 etapy se jedou s plně naloženými saněmi. A v neposlední řadě také **rozmary počasí**, je až k nevíře, jak různě se dokážou Orlické hory tvářit během 4 dnů závodu! Za jediný ročník mohou musheri zažít vánici na hřebenech, palčivé slunce, oblevu s těžkým sněhem, mráz pod 15 stupňů Celsia a jedním z oblíbených hostů Orlických hor je hustá mlha.

- ✱ **NEJvětší převýšení** – Základní okruh trati má převýšení 2121 m, absolvování všech čtyř etap znamená pro závodníky nastoupat **více než 7250 výškových metrů**.

Pro srovnání – pověstný závod Internationale Wildkogel Longtrail má převýšení „jen“ 2800 m ve dvou etapách na délce celkem 80 km. Další závod ze série IRON SLED DOG MAN – Innerkrems má převýšení 3 x 1200 m v etapách dlouhých 35 km. A při závodě Chandolin spřežení nastoupají celkem 3400 m při celkové délce 80 km.

- ❄ **NEJtradičnější** – Tolik ročníků nepřerušeně po sobě nemá v ČR žádný závod psích spřežení.
Nejstarším obdobným závodem je Ledová jízda, ta má celkem 20 ročníků, avšak s přerušeními v letech 93, 96, 98 a 2008. Ani u velkých zahraničních závodů se jen tak nenajde souvislých patnáct ročníků.
- ❄ **NEJoblíbenější** – mezi mushery požívá ŠEDIVÁČKŮV long dobré pověsti. Ti, kteří to zkusili, vracejí se sem znovu a znovu. Závod si zkusilo již stovky závodníků ze dvanácti zemí, přičemž **rekordmanem je Roman Novotný**, který se na start závodu postavil ve všech ročnících! Existují musherši (o organizátorech a pomocnících nemluvě), které sem láká i vzrušující a přitom přátelské atmosféra tohoto závodu. Poslední večer zaznívá při písniích kapely FUNNY GRAS v nejednom songu multinárodní mnohohlas.
- ❄ **NEJzabezpečnější** – díky sešranému organizačnímu a pořadatelskému teamu a stále sofistikovanější technice je během závodu ve dne i v noci stálý přehled o tom, kde se závodník a jeho spřežení pohybuje. Na monitorech a i **na internetu mohou zájemci i pořadatelé vidět, který úsek trati už závodník absolvoval** a co ho ještě čeká. Řešení případného problému je tak otázkou minut.

„A tak by se dalo pokračovat ještě dál: **nejdelší**, **nejznámější**, *atd.*“, říká Slávek Říman, vedoucí dobrovolníků závodu, bez jejichž obětavé práce by závod nemohl vůbec existovat. www.sedivackuv-long.cz

Více informací:

Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko: Eva Vaníčková, ředitelka, tel. 774 125 014, vanickova@dsohp.cz

Pavel Kučera, pořadatel závodu, PO Box 35, 384 51 Volary, tel. 602 109 583, pavel.kucera@web.de; www.sedivackuv-long.cz

13.1.2016, Orlické hory a Podorlicko

Aktivita realizována za finanční podpory Královéhradeckého kraje.